

NØDVENDIG MANN: — Fascinerende kvinneblikk på kvinnen Maria Q. Som motpol var mannlig regi nødvendig, sier Kjetil Bang-Hansen som setter opp Cecilie Løveids stykke.

Et kvinne-drama med mannsøyne

— Cecilie Løveids «Maria Q» er et utpreget kvinne-stykke. Derfor var mannlig regi helt nødvendig som motpol, mener Bang-Hansen.

**RUTH KREFTING ENGER
TOR G. JARILD (foto)**

— Et magisk materiale, skildret av en svært fascinerende dramatiker med usvikelig teft. Men det kommer til å bli en vanskelig og lang vei frem mot forestilling, tenkte Kjetil Bang-Hansen, da han første gang leste skuespillet han skulle sette opp om Quislings hustru. Lørdag får det urpremiere på Nationalteatrets Amfiscene med Ellen Horn i tittelrollen.

— Jeg måtte finne balansepunktene, utdyper instruktøren. — På den ene side behovet for å bevare Løveids kvinneblikk, hennes assosierende, poetiske sprang og hennes mangetydige dobbeltbunner. På den annen side å gi dette kvinnebildet en forankring, en motpol gjennom mannsøyne med teaterbriller. For teater er fysisk og konkret. Stoffet måtte forenkles, tilspisses og bygges opp til en helhet med indre dynamikk, for ikke å bli for svømmende. Underveis var

det også min oppgave å si «Stopp! Dette begriper jeg ingenting av!»

Bang-Hansen er full av lovord om dramatikerens vilje til å gå inn i et åpent og fruktbart samarbeid og akseptere teatrets ønsker. — Hun har hele tiden vært ute etter en motstand, som hun har fått. Men nettopp fordi hun aldri har låst seg i rigorøse løsninger, er mye opp til teateret. Utfordringen har vært enorm.

— Har du også selv følt deg som dramatiker?

— Definitivt! Men verket er hennes. Det er Løveids tanker og visjoner som skal frem i visuell form, sier Bang-Hansen, som helst ikke vil svare på hvem teatrets Maria er. Både Ellen Horn og Cecilie Løveid er blitt intervjuet om den ukrainske kvinnens maske mot verden, hennes ensomhet og gåtefulle liv gjennom 30 vanskelige år etter at Quisling ble henrettet. Nå må publikum få sjansen til selv å gjøre seg opp en mening, synes instruktøren. Stykket gjør ikke krav på å være historisk, snarere en fabulerende lek med mye humor i tragedien.

Som Ibsens Helmer

Kvinneblikk på en kvinne. Hvordan har den mannlige delen av ensemblet reagert på en slik vinkling av stoff som i alle fall opprinnelig er historisk?

Kjetil Bang-Hansen ler.

— Løveid er meget subjektiv, og dette er så avgjort ikke et skuespill om Quisling! Alle mansroller blir hengt ut på en eller annen måte. Det må vi bare akseptere. Som Quisling er Nils Ole Oftebros dilemma at hans oppfatning kan kollidere med Løveids. Noen menn reagerer på å måtte gå inn i kvinners verden på deres premisser. Andre kan synes de får for lite å spille på. For øvrig tror jeg ikke det er mer problematisk å tolke Løveids mansroller enn det må ha vært å spille Helmer i «Et dukkehjem» på Ibsens tid, humrer Bang-Hansen.

— Vil dagens norske publikum reagere på et skuespill om landsforræderens hustru?

— De vil elske det, eller bli provosert og spørre om dette er nødvendig. Til det svarer jeg ja. Norsk teater har ikke vært vant til å sette opp skuespill med slike temaer. Krigsoppgjøret har ligget langt utenfor scenen. Nå er det på tide å få stoffet belyst. Men skuespillet er slett ikke noe forsøk på renvasking eller forsvar av Maria.

— Regi-mersmak på Cecilie Løveid?

— Så absolutt. Hun er eksepsjonell som teaterskribent, også i et videre, internasjonalt perspektiv. Norsk teater får nesten aldri manus med den kaliber og fabuleringsevne hun eier, sier Kjetil-Bang-Hansen.